

28 Nisan - 10 Mayıs 2023

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Güncel Bilgiler

İçindekiler;

- Helal Uygunluk Belgeli İthalat Koşulları Belirlendi
- Ozon Tabakasını İncelten Ürünlerin İhracatına Düzenleme
- Ozon Tabakasını İncelten Ürünlerin İhracat Kısıtlaması
- Hal Kayıt Sistemi'nden Fire Beyan Edilebilecek
- TCMB, Seçim Öncesi Son Toplantıda Faizi Değiştirmede
- Samsun'da Orta Karadeniz Serbest Bölgesi Kurulacak
- TCMB, Seçim Öncesi Son Toplantıda Faizi Değiştirmede
- Çekte İbraz Süresine 1 Ay Uzatma
- Mısır'ı Ziyaret Edecek Türk Vatandaşları İçin Kapıdan Vize Alma Uygulaması Başladı
- İdari Para Cezalarına %25 İndirim Uygulanacak
- Enflasyon Nisanda % 43,68
- Sanayi Üretiminde Yıllık %0,1 Düşüş

HELAL UYGUNLUK BELGELİ İTHALAT KOŞULLARI BELİRLENDİ

Helal Uygunluk Belgeli ithalatın koşulları belirlendi. Buna göre, üzerindeki helal işaretine rağmen gümrük bölgesine girişi uygun görülmeyen ürünler, iade ya da duruma göre imha edilebilecek.

Piyasaya arz edilen ithal ürünlerdeki helal uygunluk işaretlerinin ve bu ürünler için ihtiyari olarak düzenlenen helal uygunluk belgelerinin, haksız ticari uygulama teşkil etmesini engellemek ve aldatıcı uygulamaları önlemeyi öngören yönetmelik Resmi Gazete’de yayımlandı.

Yönetmelik uyarınca üzerindeki helal işaretine rağmen gümrük bölgesine girişi uygun görülmeyen ürünler, iade edilebileceği gibi duruma göre imha da edilebilecek. Türkiye’de helal uygunluk faaliyeti gönüllülük esasına göre yapılmakla birlikte, bu alanda helal uygunluk değerlendirmesi yapacak kuruluşların, ikili ve çok taraflı anlaşmalar kapsamındaki diğer ülkeler tarafından kılınmış kurumlarda akreditasyonu zorunlu olacak.

İthal edilecek ürünlerin helal ibaresi taşınması halinde, bu kurum ve kuruluşlar tarafından belgelendirilecekler. Bu kurumlar ile bunların helal uygunluk belgesi verdiği firma, ürün gruplarına ilişkin bilgiler gümrük idareleriyle paylaşılacak. Yapılacak kontrollerde, iç veya dış ambalajında helal işareti, markası, damgası dahil olmak üzere herhangi bir helal ibaresi tespit edilen ürünlere ilişkin uygunluk iddiasına yönelik şüphe duyulması halinde durum Helal Akreditasyon Kurumu’na bildirilecek. Helal Akreditasyon Kurumu veya yetkilendirdiği kuruluşlar tarafından yapılacak kontrollerde gümrük bölgesine girişi uygun görülmeyen ürünler mahrecine iade edilebileceği gibi, transit veya ihraç kaydıyla satış ya da masrafları sahibince karşılanmak koşuluyla imha edilebilecek.

OZON TABAKASINI İNCELTEEN ÜRÜNLERİN İHRACATINA DÜZENLEME

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan "Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin ve Florlu Sera Gazlarının İhracına İlişkin Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlandı. Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan "Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin ve Florlu Sera Gazlarının İhracına İlişkin Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlandı. Tebliğ ile bazı anlaşma, protokol ve değişiklikler kapsamında belirlenen eşyaların ihracına ilişkin usul ve esaslar belirlendi. Düzenlemeyle uluslararası mevzuata uyum kapsamında ihracatçıların ilgili uluslararası anlaşma ve değişikliklere taraf ülkelere yönelik ve ilgili ürünlere ilişkin ihracat işlemlerinde karşılaşılabilecek mevzuat değişikliğinden kaynaklanabilecek engellerin önüne geçilerek, ihracatın devamlılığının sağlanması amaçlandı. Buna göre, Montreal Protokolü'nün Pekin değişiklikleri kapsamında, bu değişikliklere taraf olmayan ülkelere, aralarında bromometan (metil bromür) florbrom metan, klorodiflorometan, diklorotrifloroetanlar ve aralarında florbrom propan'ın (tüm izomerleri) da olduğu malların ihracatı yapılamayacak. Hidroflorokarbonlar ve hidroflorokarbon içeren karışımli kimyasalların ihracatı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının iznine tabi olacak. Söz konusu kimyasalların 10 Mayıs 2023'ten itibaren dökme olarak saf halde, kullanılmış, geri dönüştürülmüş veya ıslah edilmiş hidroflorokarbon olarak ihracında, her bir sevkiyat için hidroflorokarbon kontrol belgesi aranacak. Bu kimyasalları dökme halde kap içinde ihraç etmek isteyen gerçek veya tüzel kişilerin kontrol belgesi almak için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının Florlu Sera Gazlarına Yönelik Faaliyet Raporları Veri Tabanı (FARAVET) programına kayıtları zorunlu olacak. Söz konusu kimyasalların ihracatında düzenlenen hidroflorokarbon kontrol belgesi birden fazla gümrük beyannamesi için kullanılamayacak. Birden fazla kimyasal aynı hidroflorokarbon kontrol belgesiyle ihraç edilebilecek.

OZON TABAKASINI İNCELTEEN ÜRÜNLERİN İHRACAT KISITLAMASI

Diklorofloroetanlar, klorodifloroetanlar, diklorodiflorometan ve kloropentafloroetan gibi mallar ihraç edilemeyecek. Bromoklorodiflorometan ve bromotriflorometan maddeleri içeren yangın söndürme cihazlarının (doldurulmuş olsun olmasın) ihracatı ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının iznine tabi olacak.

HAL KAYIT SİSTEMİ'NDEN FİRE BEYAN EDİLEBİLECEK

Organik ve iyi tarım uygulamaları kapsamında sertifikalı ürünler de dahil ticarete konu sebze ve meyvelerin tasnifleme, ambalajlama, depolama ve nakliye aşamalarında oluşan miktar kayıpları için Hal Kayıt Sistemi üzerinden fire beyanı yapılabilecek. Ticaret Bakanlığınca hazırlanan "Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yönetmelik uyarınca malların, tasnifleme, ambalajlama, ayıklama, depolama ve nakliye aşamalarında meydana gelen miktar kayıpları için, belirtilen oranları aşmayacak şekilde, Bakanlık bünyesinde elektronik ortamda kurulan ve internet tabanlı çalışan merkezi Hal Kayıt Sistemi üzerinden fire beyan edilebilecek. Aynı mala ilişkin fire beyanı bir bildirimci tarafından yalnızca bir defa yapılabilecek.

Mevzuat yükümlülükleri geçerliliğini koruyacak

Fire beyanı, hal rüsumu başta olmak üzere, 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler ile sözleşmeden doğan yükümlülükleri ortadan kaldırmayacak. Bildirim tarihinden itibaren 1 yıl içinde malın tüketime sunulduğu yerin belli olmaması veya diğer nedenlerle dağıtılamayan hal rüsumları, malın sisteme son olarak bildirilen yerdeki

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Güncel Bilgiler

Sayı | 07

toptancı halinin bağlı olduğu belediye veya işletmecisi tarafından bildirilen banka hesabına, bu yerde toptancı hali bulunmaması durumunda il belediyesince bildirilen banka hesabına, izleyen takvim yılının ilk ayı içerisinde, ilgili banka tarafından aktarılacak. Toptancı hallerindeki tahsisli iş yerlerinden 1 Ocak 2012'den önce kurulmuş olanların, mevcut tahsis sahiplerine, Kanun'un yürürlüğe girdiği 1 Ocak 2012'den itibaren hiçbir işleme gerek kalmaksızın kiralanma süresi 12 yıldan 18 yıla çıkarılmış sayılacak. Bu tarihten önce yapılan bildirimler, yeni yapılacak bildirimlerde referans olarak kullanılamayacak.

TCMB, SEÇİM ÖNCESİ SON TOPLANTIDA FAİZİ DEĞİŞTİRMEDİ

Faiz kararını açıklayan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), politika faizini yüzde 8,50'de tuttu. Karar metninde para politikası duruşunun yeterli olduğunu belirten ifade korunarak uygun finansal koşulların oluşmasının önceliklendirileceği ifade edildi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası piyasa beklentileri doğrultusunda seçimden önceki son toplantısında politika faizini yüzde 8,50 seviyesinde tuttu. Merkez Bankası tarafından yapılan açıklamada "Kurul, para politikası duruşunun fiyat istikrarı ve finansal istikrarı koruyarak deprem sonrası gerekli toparlanmayı desteklemek için yeterli olduğu görüşündedir. Öncü göstergeler deprem bölgesinde ekonomik faaliyetin beklenenden hızlı toparlandığını göstermektedir" denilen açıklamada, yurtdışındaki gelişmelere ilişkin olarak "Birbirini takip eden banka iflaslarının tetiklediği finansal istikrarı tehdit eden koşulların oluştuğu gözlenmektedir" ifadeleri yer aldı.

SAMSUN'DA ORTA KARADENİZ SERBEST BÖLGESİ KURULACAK

Samsun ili sınırları içinde toplam yaklaşık 645.000 metrekare alanı kapsayan Orta Karadeniz Serbest Bölgesi'nin kurulmasına ilişkin Cumhurbaşkanı kararı yayımlandı. Resmi Gazete'nin 1 Mayıs tarihli sayısında yer alan Cumhurbaşkanı kararı uyarınca, Orta Karadeniz Serbest Bölgesi OSBAŞ Orta Karadeniz Serbest Bölgesi Kurucusu ve İşleticisi AŞ tarafından kurulacak. Şirket bölgenin 30 yıl süreyle işletilmesi için yetkili kılındı.

TCMB'DEN ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), ödeme hizmetleri ve elektronik para ihracı ile ödeme hizmeti sağlayıcıları hakkında yönetmelik ve ilgili tebliğde değişikliğe gitti. Resmi Gazete'de yayımlanan Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe göre, 1 Aralık 2021 tarihli ve 31676 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmeliğin geçici 1 inci maddesinin birinci, beşinci, dokuzuncu, on birinci, on yedinci ve on sekizinci fıkralarında yer alan "30 Nisan 2023 tarihine kadar" ibareleri "30 Haziran 2023 tarihine kadar" şeklinde değiştirildi. Değişiklik tebliğine göre de 1 Aralık 2021 tarihli ve 31676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğin geçici 1. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan "30 Nisan 2023 tarihine kadar" ibareleri "30 Haziran 2023 tarihine kadar" olarak değiştirildi.

Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik yönetmeliği ve tebliği, yürürlüğe girdi

ÇEKTE İBRAZ SÜRESİNE 1 AY UZATMA

OHAL Yargı Kararnamesi'nde yapılan değişiklik ile çeklerin ibraz süresi 6 Haziran'a uzatılırken icra takibini 6 Mayıs'a kadar durduran hükümlerde değişiklik yapılmadı. Deprem sonrası OHAL ilan edilen illerde yargı alanında alınan tedbirlere ilişkin Cumhurbaşkanı Kararnamesinde, deprezede çek keşideleri için yeni bir değişiklik yapıldı. Çeklerin ibraz süresi 6 Haziran'a uzatılırken icra takibini 6 Mayıs'a kadar durduran hükümlerde değişiklik yapılmadı. Önümüzdeki 2 gün içinde yeni bir düzenleme yapılmazsa dava açma, icra takibi dahil deprem bölgesinde durdurulan süreler 6 Mayıs'tan itibaren yeniden başlayacak. Buna göre deprem felaketinden etkilenen yerlerdeki gerçek ve tüzel kişilerin keşidecisi olduğu çeklerin ibraz süreleri 9 Haziran 2023'e kadar uzatıldı. 11 Şubat'ta ilk çıkan kararnamede deprem sebebiyle OHAL ilan edilen illerdeki icra takipleri, 6 Şubat ile 6 Nisan tarihleri arasında durdurulmuş, bu kararnamede değişiklik yapan 5 Nisan tarihli yeni bir kararname ile icra takiplerinin durdurulacağı illerin kapsamı daraltılmıştı. Ayrıca takiplerin durdurulmasına ilişkin süre 1 ay uzatılarak 6 Mayıs'a çekilmişti. Yeni yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de deprem bölgesindeki çeklerin ibrazına ilişkin süre 6 Haziran'a kadar uzatıldı. Diğer kısıtlamaların süresi ise 6 Mayıs'ta dolacak. Kararname kapsamında icra takibi yanı sıra, dava açma, başvuru, şikayet, itiraz, ihtar, bildirim, ibraz ve zaman aşımı süreleri, hak düşürücü süreler ve zorunlu idari başvuru süreleri de dahil olmak üzere bir hakkın doğumu, kullanımı ve sona ermesine ilişkin tüm süreler durdurulmuştu.

İcra takiplerinin durdurulması dahil yargı alanında alınan bazı önlemlerin kapsamına dahil olan il ve ilçeler şöyle...

Adıyaman ili merkezi ile Çelikhan ve Samsat ilçeleri, Gaziantep Nurdağı ilçesi, Hatay il merkezi ile Antakya, Defne, İskenderun, Arsuz, Belen, Samandağ ve Yayladağı ilçeleri, Kahramanmaraş il merkezi ile Dulkadiroęlu, Onikişubat, Afşin

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Güncel Bilgiler

Sayı | 07

Elbistan, Ekinözü, Nurhak, Göksun, Pazarcık ve Çağlayancerit ilçeleri, Malatya il merkezi ile Battalgazi, Yeşilyurt, Arguvan, Kale, Yazıhan, Akçadağ ile Doğanşehir ilçeleri.

MISIR'I ZİYARET EDECEK TÜRK VATANDAŞLARI İÇİN KAPIDAN VİZE ALMA UYGULAMASI BAŞLADI

Mısır'a seyahatlerde sınır kapılarından vize alma uygulamasının başladığı bildirildi. Dışişleri Bakanlığının sosyal medya hesabından yapılan açıklamada, "Mısır'a seyahat edecek vatandaşlarımız bundan böyle Mısır sınır kapılarından vizelerini alabilecektir." denildi.

İDARİ PARA CEZALARINA % 25 İNDİRİM UYGULANACAK

Kabahatler Kanunu'nun idari para cezalarıyla ilgili hükümlerinin uygulanmasına açıklık getiren Tahsilat Genel Tebliği'ne göre, süresi içinde ödenen idari para cezalarına yüzde 25 indirim uygulanacak. Buna göre bir alacak, varlığının hukuk düzeninde ihtilafli olmaması ve ihtilafli hale gelme olasılığının kalmaması durumunda kesinleşecek. İdari para cezaları için kesinleşme; idari yaptırım kararına karşı kanun yoluna başvurulmaması, kanun yoluna başvurulduğu hallerde ise yargılama aşamalarının son bulmasıyla gerçekleşecek. Sosyal güvenlik kurumları ile mahalli idareler tarafından verilen idari para cezaları bunların bütçelerine gelir kaydedilecek. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve diğer kamu kuruluşları tarafından verilenler özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla genel bütçeye gelir olarak kaydedilecek. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli , I, II ve III sayılı listede yer alan kamu idareleri ve Cumhuriyet Başsavcılıklarının verdiği cezaların gelirleri de yine genel bütçeye kaydedilecek. Süresinde ödenmeyen ve kesinleşen idari para cezaları, 6183 sayılı kanun hükümlerine göre tahsil edilecek. Süresi içinde ödenen cezalara yüzde 25 indirim uygulanacak.

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Güncel Bilgiler

Sayı | 07

ENFLASYON NİSANDA % 43,68

Yüksek baz etkisiyle yıllık enflasyon nisanda yüzde 43,68'e geriledi. Enerji fiyatlarındaki indirim ile bazı mal gruplarındaki artış hızının yavaşlaması enflasyondaki artışı sınırladı. Ancak uzmanlara göre fiyatlama ve beklentilerdeki katılaşma sürüyor. Mayısta ise baz etkisi çalışmaya devam edecek. Türkiye'de nisan ayında enflasyon aylık yüzde 2,39 ile yüzde 2,6 olan beklentilerin altında arttı yıllık enflasyon ise marttaki yüzde 50,51 seviyesinden yüzde 43,68'e geriledi. Yüksek baz etkisi nedeniyle yıllık enflasyonda gerileme nisanda da sürdü. Ocak 2022'den sonra ilk kez nisanda yıllık enflasyon yüzde 50'nin altına indi. Enerji fiyatlarındaki indirim ile artış hızı yavaşlayan ev eşyaları dışında mal ve hizmet gruplarında fiyat artışları sürdü. Katılaşan inatçı bir enflasyona işaret eden verilerin ardından ise döviz kurlarındaki yüksek seyir ile fiyatlama davranışlarındaki bozulmanın mayısta enflasyon üzerinde risk oluşturuyor. Bunun yanı sıra bazı gıda ürünlerindeki tedbirler ve düşük enerji fiyatları manşet enflasyonun ılımlı seyredebileceğinin habercisi. Yurtiçi üretici fiyatları endeksi ise (Yİ-ÜFE) nisanda aylık yüzde 0,81 artarken yıllık bazda artış yüzde 52,11'e yavaşladı.

SANAYİ ÜRETİMİNDE YILLIK % 0,1 DÜŞÜŞ

Sanayi üretimi mart ayında yıllık yüzde 0,1 azalırken, aylık yüzde 5,5 oranında arttı. Böylelikle sanayi üretimi verisi, beklentilerden iyi bir performans göstermiş oldu.

TÜİK'in bülteninde yer alan detaylar şöyle;

Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2023 yılı Mart ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,4 azaldı, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1,4 arttı ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 7,8 azaldı.

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Güncel Bilgiler

Sayı | 07

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2023 yılı Mart ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 3,0, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 6,1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1,2 arttı.

Kaynakça;

- 1.T.C. Resmi Gazetesi
- 2.Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)
3. Ekonomim.com